

U knjigi "Skupno življenje" je Bonhoefer obdelal osnovna načela skupnega življenja v seminarju, ki naj bi veljala v neki meri tudi za vsako krščansko skupnost. Med drugim obravnava vlogo osebne spovedi in Gospodove večerje pri graditvi krščanske skupnosti. Če namreč krščanska skupnost ne priznava svoje grešnosti, skriva vsak svoje grehe pred seboj in skupnostjo. Zgrehi je prepuščen samemu sebi - živi "v laži in licemerju".

Dietrich Bonhoefer

Pričevalec za Kristusa

Kaj se dogaja pri osebni spovedi?

Spoved je srečanje s križem. Korenina vseh grehov je napuh, superbia. Živeti hočem zase. Imam pravico, da odločam o sebi, da sovražim, da poželim, da odločam o svojem življenju in smrti. Človeški duh in telo gorita od napuha ... Spoved pred bratom je največje ponižanje. Zadaja bolečino, naredi človeka majhnega ter popolnoma zruši napuh. Stati pred bratom kot grešnik je sramota, ki jo človek komaj prenaša. V priznanju konkretnih grehov umira stari človek pred očmi svojega brata v bolečinah sramotne smrti. Ker je to ponižanje tako težko, se skušamo spovedi pred bratom izogniti. Naše oči so tako zaslepljene, da niso sposobne videti obljube in veličine ponižanega. Sam Jezus Kristus je namreč pretrpel v javnosti sramotno smrt grešnika namesto nas. Ni se sramoval biti križan za nas kot zločinec. Nič drugega kot naša skupnost z Jezusom Kristusom nas vodi v sramotno umiranje pri spovedi, da bi bili s tem deležni njegovega križa. Kajti križ Jezusa Kristusa uniči ves napuh. Jezusovega križa ne moremo najti, če se bojimo iti tja, kjer ga lahko najdemo, namreč ob javnem umiranju grešnika. Branimo se nositi križ, če nas je sram sramotne smrti grešnika, z drugo bese-

do, če nas je sram iti k spovedi. Pri spovedi pridemo do prave skupnosti s križanim Jezusom Kristusom, pri spovedi pritrdimo našemu križu. V globoki in duhovno-telesni bolečini zaradi ponižanja pred bratom, kar pomeni pred Bogom, doživimo Jezusov križ kot svojo rešitev in blaženost. Stari človek umrje, ker ga je Bog premagal. Deležni smo Kristusovega vstajenja in večnega življenja.

Spoved nam daje večno življenje. Če greh sovražimo in ga priznamo, nam je odpušče-no, ker smo prelomili s svojo preteklostjo. "Staro je minilo". Če smo prekinili z grehom, smo se spreobrnili. Spoved pomeni spreobrnjenje. "Glejte, nastaja novo" (2 Kor 5,17). Kristus je z nami začel na novo. Kakor so prvi učenci na Jezusov klic vse pustili in šli za njim, tako kristjan pri spovedi pusti vse in gre za Njim.

Spoved je hoja za Kristusom. Začelo se je življenje z Jezusom Kristusom in njegovo skupnostjo ... Pri spovedi človek zapusti svoje grehe. Njihova oblast je zlomljena. Odslej kristjan vedno znova zmaguje. Kar se je z nami zgodilo pri krstu, nam je znova darovano pri spovedi. Iz teme smo rešeni v kraljestvo Jezusa Kristusa. To je veselo oznanilo. Spoved je ob-novitev krstnega veselja.

Spoved nam daje gotovost. Kako to, da laže priznamo greh pred Bogom kot pred bratom? Bog je svet in brez greha, pravični sodnik in sovražnik vsake nepokorščine. Brat pa je grešnik kot mi, pozna moč skrivnega greha iz lastnega izkustva. Pravzaprav bi nam morala biti pot do brata lažja kot pot do svetega Boga ... Vprašati bi se morali, ali z našim priznanjem pred Bogom pogosto ne varamo sami sebe? Nismo morda svojih grehov priznali pred nami samimi in si jih tudi sami odpustili? Ali ni vzrok naših številnih povratnih dejanj, naše šibke krščanske pokorščine, prav v tem, da ne živimo iz pravega odpuščenja grehov, ampak smo si grehe odpustili sami? Če si grehe odpuščamo sami, ne bomo nikdar prekinili z grehom, kajti to nam omogoča le Božja Beseda, ki sodi in pomilosti. Kdo nam daje gotovost, da pri priznanju in odpuščanju grehov nimamo opravka s samim seboj, ampak z živim Bogom? To gotovost nam daje Bog po bratu. Brat raztrga krog samoprevar. Kdor pred bratom prizna svoje grehe, ve, da nima opraviti s samim seboj, ampak doživi resničnost drugega, Božjo prisotnost. Dokler priznam grehe le pred samim seboj, tavam

v temi. Ko jih priznam pred bratom, pridejo grehi na dnevno svetlobo. Ko pa bodo morali grehi enkrat priti na svetlo, je bolje, da se to zgodi sedaj med mano in bratom, kot pa da čakam svetlobo sodnega dne. Milost je, da smemo pred bratom priznati svoje grehe ...

Prav zaradi gotovosti se pri spovedi spovedujemo konkretnih grehov. S splošnim priznanjem grehov ljudje navadno opravičijo sami sebe. Popolno izgubljenost in pokvarjenost človeške narave doživim ob svojih konkretnih grehih ... Spraševanje ob desetih božjih zapovedih je najboljša priprava na spoved. Sicer se zna zgoditi, da bom tudi pri spovedi pred bratom ostal dvoličnež in ne bom dobil tolažbe. Jezus je imel opravka z ljudmi, ki so bili javni grešniki, s cestinarji in hotnicami. Vsi ti so dobro vedeli, zakaj potrebujejo odpuščenje in so ga tudi prejeli. Slepega Bartimaja je Jezus vprašal: "Kaj hočeš, da ti storim?" (Mr 10,51) Na to vprašanje moramo znati pri spovedi jasno odgovoriti. Tudi mi sprejemamo pri spovedi odpuščenje določenih grehov, ki pridejo na svetlo, s tem pa odpuščenje vseh spoznanih in nespoznanih grehov.

Bonhoeffer kot protestant sicer ne govori o spovedi pred duhovnikom, ampak pred bratom. Zelo plastično prikaže vrednote osebne spovedi. Na spoved je bil prvič pozoren še kot študent v Rimu. Takole opisuje, kaj je doživel na veliki teden v cerkvi Marije Snežne: "(...) Vse spovednice so zasedene. Okoli njih se drenja množica molivcev. Človek vidi tukaj razveseljivo mnogo resnih obrazov, ob katerih spoznaš, da vsekakor ne drži to, kar govorijo proti katolicizmu. Tudi otroci se spovedujejo s pravo gorečnostjo, kar je ganljivo videti. Mnogi od teh ljudi ne gredo k spovedi zaradi prisile, ampak iz notranje potrebe. Spovedi ne vodi nujno skrupuloznost, čeprav je tudi to možno ... Spoved ni le pedagoško sredstvo, ampak za preproste ljudi edina možnost za pogovor z Bogom. Tistim religiozno bolj razgledanim pa spoved popredmeti pojem Cerkve, ki se uresničuje pri spovedi in odvezi." (...) Spravljeni z Bogom in ljudmi hočejo kristjani sprejeti telo in kri Jezusa Kristusa. Jezusova zapoved prepoveduje, da bi kdo, ki v srcu goji sovraštvo do svojega brata, pristopil k oltarju. Če ta zapoved velja za vsako božjo službo, za vsako molitev, velja toliko bolj za zakrament.

Dan pred skupno sveto večerjo, ko se bratje neke krščanske skupnosti zberejo skupaj, naj drug drugega prosijo odpuščanja za storjene krivice. Nihče ne more pripravljen stopiti k Gospodovi mizi, če se sramuje stopiti k bratu. Vsaka jeza, prepir, nevoščljivost, obrekovanje in nebratsko delovanje mora biti odstranjeno, če hočejo bratje sku-

paj prejeti Božjo milost v zakramentu. Toda prošnja za bratovo odpuščanje še ni spoved, ki jo Jezus izrecno zapoveduje. Pri pripravi na sveto večerjo pa posameznik začuti težnjo po gotovosti, da so mu bili odpuščeni določeni grehi, ki ga plašijo in mučijo, za katere ve le Bog ... Kogar mučita strah in stiska zaradi lastnih grehov, kdor išče gotovost, da so mu bili grehi odpuščeni, ta je v Jezusovem imenu povabljen k bratski spovedi in odvezi. To, kar so Jezusu očitali kot bogokletje, namreč da je odpuščal grehe, to se sedaj dogaja v krščanskem bratstvu, v moči prisotnega Jezusa Kristusa ... Pri angelih v nebesih vlada veliko veselje nad grešnikom, ki se je spreobrn timeril. Čas, ko se pripravljamo na sveto večerjo, je tako izpolnjen z bratskim opominom, tolažbo, molitvami, s strahom in veseljem.

Dan, ko praznuje sveto večerjo, je za krščansko skupnost dan veselja. V srcu spravljena z Bogom in brati, sprejme skupnost dar Jezusovega telesa in krvi, s tem pa odpuščanje, novo življenje in blaženost. Darovana ji je nova skupnost z Bogom in ljudmi. Skupnost svete večerje je izpolnitev krščanske skupnosti sploh. Tako kot so člani skupnosti združeni v telesu in krvi pri Gospodovi mizi, tako bodo enkrat večno skupaj. Tu je skupnost dosegla cilj. Tu je veselje v Kristusu in skupnosti popolno. Skupno življenje kristjanov je v Besedi in zakramentu doseglo popolnost.

Prevedel Jože Pucelj